Participatieverordening Gemeente Simpelveld 2027

Geldend van 1 januari 2027 t/m heden

Intitulé

Participatieverordening Gemeente Simpelveld 2027

De gemeenteraad van de gemeente Simpelveld;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 13 oktober 2026;

gelet op de artikelen 149 en 150 van de Gemeentewet;

gezien het advies van de commissie Mens en Middelen

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Participatieverordening Gemeente Simpelveld 2027

HOOFDSTUK 1 – INLEIDENDE BEPALINGEN

Artikel 1. Onderwerp verordening

Deze verordening regelt de betrokkenheid van inwoners, lokale ondernemers, maatschappelijke partijen en andere belanghebbenden bij de ontwikkeling – mede omvattend de voorbereiding, uitvoering en evaluatie – van gemeentelijke beleid en de rol van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad in deze processen. Daarnaast is deze verordening van toepassing op de manier waarop de gemeente reageert of ondersteuning biedt aan initiatieven van inwoners, lokale ondernemers, maatschappelijke partijen of andere belanghebbenden.

Artikel 2. Definities

Deze verordening verstaat onder:

a. Beleid: gedragslijn, project, programma of plan van de gemeente om een bepaald doel te realiseren.

b. Bestuursorgaan: het bestuursorgaan dat bevoegd is. Afhankelijk van de inhoud van het beleid of de taak is dat de gemeenteraad, het college of de burgemeester.

c. Inspraak: de mogelijkheid die een bestuursorgaan biedt aan inwoners, ondernemers, maatschappelijke partijen en andere belanghebbenden om hun mening over beleid te geven en daarover toelichting te geven en van gedachten te wisselen voorafgaand aan de definitieve besluitvorming door de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders of de burgemeester.

d. Inwonersparticipatie: op initiatief van de gemeente betrekken van inwoners, ondernemers, maatschappelijke partijen en andere belanghebbenden bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.

e. Lokale ondernemers: ondernemers met een vestiging in gemeente Simpelveld.

f. Maatschappelijke partijen: verenigingen, stichtingen, buurtcomités en andere organisaties die tot doel hebben een actieve bijdrage te leveren aan de samenleving binnen de gemeente.

g. Participatieladder: een model dat de verschillende niveaus van participatie aangeeft:

    1. Informeren: inwoners, ondernemers, maatschappelijke partijen en andere belanghebbenden worden geïnformeerd over wat er gaat gebeuren. Ze zijn hiermee op de hoogte, maar hebben geen invloed.

    2. Raadplegen: de mening van inwoners, ondernemers, maatschappelijke partijen en andere belanghebbenden wordt actief gevraagd. Met de inbreng wordt zoveel mogelijk rekening gehouden.

    3. Adviseren: inwoners, ondernemers, maatschappelijke partijen en andere belanghebbenden kunnen hun advies uitbrengen over een voorgenomen plan of beleid. Deze adviezen worden meegewogen in de besluitvorming.

    4. Co-produceren: alle betrokken partijen werken samen. Plannen worden in onderlinge afstemming en in samenwerking met elkaar ontwikkeld en uitgewerkt.

    5. (Mee)beslissen: inwoners, ondernemers, maatschappelijke partijen en andere belanghebbenden beslissen binnen gestelde randvoorwaarden (mee) over de uitkomst van een plan of beleid.

h. Uitdaagrecht: het recht van inwoners, lokale ondernemers en maatschappelijke partijen om een verzoek bij het bevoegde bestuursorgaan in te dienen om de feitelijke uitvoering van een gemeentelijke taak over te nemen als zij denken deze taak beter en/of goedkoper uit te kunnen voeren.

Artikel 3. Doelstelling

Deze verordening heeft als doel:

- de kwaliteit van lokale democratische processen te vergroten;

- de samenwerking tussen gemeente en inwoners, lokale ondernemers, maatschappelijke partijen en andere belanghebbenden te versterken;

- helderheid te scheppen over het proces en de rolverdeling.

Artikel 4. Reikwijdte

1. Elk bestuursorgaan besluit ten aanzien van zijn eigen beleid of inwonersparticipatie plaatsvindt en ten aanzien van zijn eigen taken of om toepassing van het uitdaagrecht kan worden verzocht.

2. Inwonersparticipatie of toepassing van het uitdaagrecht wordt niet toegepast als:

a. dit volgens wettelijk voorschrift is uitgesloten;

b. sprake is van uitvoering van regelingen van hogere overheden waarbij de gemeente geen ruimte heeft om eigen afwegingen te maken;

c. het om een lopend uitvoerings- of evaluatietraject of een ondergeschikte herziening van die trajecten of beleid gaat;

d. het om een interne of organisatorische aangelegenheid van de gemeente gaat;

e. de uitkomst van de inwonersparticipatie of de toepassing van het uitdaagrecht vanwege de spoedeisendheid niet kan worden afgewacht;

f. de verantwoordelijkheid van het betrokken bestuursorgaan voor kwetsbare groepen in de samenleving zwaarder moet wegen;

g. het om de begroting, de tarieven voor gemeentelijke dienstverlening en belastingen bedoeld in hoofdstuk XV van de Gemeentewet gaat, met uitzondering van budgetten in de burgerbegroting.

3. Inspraak en uitdaagrecht wordt alleen verleend aan inwoners, lokale ondernemers, maatschappelijke partijen en andere belanghebbenden die lokaal van belang zijn of een lokaal belang hebben.

HOOFDSTUK 2 – INWONERSPARTICIPATIE

Artikel 5. Proces inwonersparticipatie

1. Het bestuursorgaan bepaalt voorafgaand aan de voorbereiding, uitvoering of evaluatie van beleid of inwonersparticipatie wordt toegepast.

2. Als inwonerparticipatie wordt toegepast, neemt het bestuursorgaan een besluit over een aantal punten. Dit kan bijvoorbeeld zijn:

   a. Het doel van de participatie;

   b. Het niveau van de participatie op de participatieladder, waarbij een keuze wordt gemaakt uit informeren, raadplegen, adviseren, co-produceren, (mee)beslissen of een combinatie van deze niveaus;

   c. De inhoudelijke, financiële, procedurele en overige kaders voor de participatie en de wijze waarop deze kaders vooraf met de deelnemers worden gecommuniceerd;

   d. Wie de te betrekken doelgroepen zijn van het participatieproces en hoe zij worden benaderd voor deelname;

   e. De wijze en het tijdstip waarop deelnemers hun inbreng kunnen leveren;

   f. De wijze waarop deelnemers over de voortgang op de hoogte worden gehouden;

g. De wijze en het tijdstip waarop het bestuursorgaan reageert op de uitkomsten van het participatieproces;

h. De kosten van het participatieproces.

3. Het bestuursorgaan maakt voorafgaand aan de start van het proces van inwonersparticipatie het voornemen hiertoe bekend op de voor dat proces geschikte wijze.
4. Wanneer omstandigheden het noodzakelijk maken om de keuzes in het tweede lid, onder b. tot en met g. aan te passen, zorgt het bestuursorgaan ervoor dat dit zo snel mogelijk bekend wordt gemaakt aan de deelnemers.

5. Als het college de besluitvorming over beleid voor de gemeenteraad voorbereidt, stelt het college het plan op en informeert de gemeenteraad over de inhoud via de paragraaf "Burgerparticipatie" in het Advies aan de gemeenteraad.

Artikel 6. Besluitvorming inwonersparticipatie

1. Wanneer gekozen is voor inwonersparticipatie op het niveau van raadplegen, adviseren, co-produceren of (mee)beslissen, maakt het bestuursorgaan voorafgaand aan de inwonersparticipatie bekend op welke wijze de gemeente omgaat met de uitkomsten van het participatieproces en op welke wijze de besluitvorming plaatsvindt. Het bestuursorgaan kiest daarbij uit de volgende mogelijkheden:

   a. Het bestuursorgaan neemt kennis van de uitkomsten van de inwonersparticipatie en weegt af of en in welke mate deze uitkomsten kunnen worden meegenomen in de besluitvorming;

   b. Het bestuursorgaan beschouwt de uitkomsten van de inwonersparticipatie als een zwaarwegend uitgangspunt bij de besluitvorming;

   c. Het bestuursorgaan neemt de uitkomsten van de inwonersparticipatie over, mits deze passen binnen de vooraf gestelde inhoudelijke en financiële kaders.

2. Het bestuursorgaan kan na afloop van de inwonersparticipatie in uitzonderlijke gevallen van de op grond van lid 1 gemaakte keuze afwijken, bijvoorbeeld omdat de inwonersparticipatie sterk uiteenlopende visies opleverde, omdat betrokken belangen onvoldoende zijn meegewogen of omdat de participatie leidde tot nieuwe ideeën en inzichten die op gespannen voet staan met de vooraf gestelde kaders.

3. De afwijking van de uit hoofde van het eerste lid gemaakt keuze wordt zo snel mogelijk en goed gemotiveerd gecommuniceerd aan de deelnemers van het participatieproces.

Artikel 7. Eindverslag inwonersparticipatie

1. Ter afronding van de inwonersparticipatie, zoals bedoeld in artikel 6, maakt het bestuursorgaan een eindverslag op.

2. Het eindverslag bevat in elk geval:

a. Een beschrijving van het proces dat is gevolgd;

b. De uitkomsten van het proces en de argumenten die naar voren zijn gebracht;

c. Een onderbouwde reactie op de uitkomsten en argumenten, waarbij is aangegeven hoe het beleid naar aanleiding daarvan wel of niet is aangepast;

d. Een evaluatie van het proces dat is gevolgd.

3. Het bestuursorgaan maakt het eindverslag openbaar.

HOOFDSTUK 3 – UITDAAGRECHT

Artikel 8. Verzoek toepassing uitdaagrecht

1. Inwoners, lokale ondernemers en maatschappelijke partijen kunnen bij het college een verzoek om toepassing van het uitdaagrecht indienen.

2. Het verzoek bevat in ieder geval de volgende onderdelen:

   a. Een omschrijving van de gemeentelijke taak die de indiener wil overnemen;

   b. Uitleg waarom de indiener deze taak beter en goedkoper kan uitvoeren;

   c. Wat de betrokkenheid, kennis en ervaring van de indiener met de taak is;

   d. Omschrijving van de manier waarop de indiener met de gemeente wil samenwerken of ondersteuning nodig heeft;

   e. Welke kosten of middelen er volgens de indiener aan de uitvoering van de taak verbonden zijn;

   f. Of er draagvlak is voor de toepassing van het uitdaagrecht onder belanghebbenden en hoe dit is onderzocht;

   g. Hoe de indiener de kwaliteit en de uitvoering van de taak wil waarborgen;

   h. Hoe continuïteit van het initiatief wordt geborgd op de langere termijn.

3. Het college kan naar aanleiding van het verzoek aanvullende informatie opvragen.

Artikel 9. Beoordeling verzoek toepassing uitdaagrecht

1. Het college zendt een ingediend verzoek door aan het bestuursorgaan dat bevoegd is om op het verzoek te reageren en informeert de indiener hierover.

2. Als de gemeenteraad op het verzoek om toepassing van het uitdaagrecht moet reageren, bereidt het college de reactie op het verzoek voor.

3. Het bestuursorgaan wijst een verzoek altijd af als:

a. het valt onder een van de in artikel 4, derde lid, genoemde punten;

b. het gaat om een taak waarvan de aard zich tegen toepassing van het uitdaagrecht verzet;

c. het in strijd is met door de gemeente vastgesteld beleid;

d. het niet voldoet aan de in artikel 8, tweede lid gestelde eisen, dan wel dat dit onvoldoende aannemelijk is gemaakt.

4. Het bestuursorgaan kan een verzoeken afwijzen als:

   a. het bestuursorgaan van oordeel is dat de taak met de toepassing van het uitdaagrecht niet beter wordt uitgevoerd of de kosten hoger zijn;

   b. als de opdrachtwaarde boven de Europese drempelwaarde als bedoeld in paragraaf 2.1.1.1 van de Aanbestedingswet 2012 uitkomt of in strijd is met de aanbestedingsregels van gemeente Simpelveld;

   c. als het een onderwerp betreft dat uitsluitend overwegend het privébelang van de indiener dient.

5. Het bestuursorgaan reageert binnen 8 weken op het verzoek. Deze termijn kan eenmaal verlengd worden met nog eens 8 weken.

6. Het bestuursorgaan onderbouwt de reactie op het verzoek en maakt de reactie en de onderbouwing binnen 2 weken openbaar.

Artikel 10. Uitvoering taak

Als het bestuursorgaan het verzoek om toepassing van het uitdaagrecht toewijst, maakt het met de indiener afspraken over:

a. Het proces, het resultaat en de looptijd van de uitvoering van de taak;

b. Het budget en de financieringswijze van de uitvoering van de taak;

c. Het contact met en de ondersteuning door het bestuursorgaan gedurende de uitvoering van de taak;

d. De stappen bij het niet nakomen van de gemaakte afspraken en het tussentijds beëindigen van de uitvoering van de taak;

e. De verantwoording en evaluatie van de uitvoering van de taak.

HOOFDSTUK 4 – EVALUATIE EN MONITORING

Artikel 11. Participatieparagraaf

1. Het college neemt elk jaar een paragraaf in de begroting op waarin de speerpunten voor participatie in het komend jaar benoemd worden.

2. Het college neemt elk jaar een paragraaf in het jaarverslag op waarin het college verslag doet van de uitvoering van deze verordening.

HOOFDSTUK 5 – SLOTBEPALINGEN

Artikel 12. Hardheidsclausule

Het bestuursorgaan kan in bijzondere gevallen afwijken van de bepalingen in deze verordening. Het bestuursorgaan onderbouwt waarom het afwijkt.

Artikel 13. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

1. De 'Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Simpelveld houdende regels omtrent het betrekken van ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid (Inspraakverordening Simpelveld 2021)' wordt ingetrokken op het moment van inwerkingtreding van deze verordening.

2. De 'Verordening van de gemeenteraad van de gemeente Simpelveld houdende regels omtrent het betrekken van ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid (Inspraakverordening Simpelveld 2021)' blijft van toepassing op beleid waarvoor ten tijde van de inwerkingtrede van deze verordening reeds een participatieprocedure of inspraakprocedure op grond van die verordening was gestart.

Artikel 14. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2027.

2. Deze verordening wordt aangehaald als: Participatieverordening Gemeente Simpelveld 2027.

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van gemeente Simpelveld van
10 december 2026.

De voorzitter, De grifier,

mevrouw S.C.J. Scheepers de heer G.G.H. Hollands